

Je to už takřka šest let, co vyšlo poslední číslo Věstníku z roubenky. Během té doby proběhl bezpočet akcí, které si mnohdy pamatujeme pouze z fotek. Přesto je každá akce v něčem speciální a výjimečná. A právě k zachování těch maličkostí, které fotky nezaznamenají a paměť zapomene, by měl sloužit tento nesourodý soubor textů. Není snadné říci, jaké literární žánry jsou zde použity. Najdete zde vyprávění, ale také kuchařské recepty.

K letošní dokosné se shodou okolností sešly dva texty. Můžete tak porovnat, jak s odstupem pár měsíců v každém přetrvává něco jiného, přesto však jisté okamžiky zapůsobí na každého.

Příjemné počtení nejen při dlouhých zimních večerech přeje

®adim

BESKYDSKÉ ŘEMESLNÉ SENOBRAŇÍ

Vločky je lepší v předvečer vaření namočit. A pomazánka je taky lepší odleželá. Alespoň ta tvarohová určitě. Tučný tvaroh rozmícháme s trochou pomazánkového másla, osolíme, přidáme nadrobno nakrájenou cibuli a mletou sladkou papriku.

Po pravdě, člověku se nechce ani otevřít oči. Jsou asi čtyři hodiny ráno. A pak se přemůže. . . Rozepne spacák, nadechne se svěžího vzduchu a pozdraví nový den. S prvním bosým krokem ranní rosou, douškem ledové vody ze studánky a úsměvem od přátel je už úplně vzhůru.

Kolem břízek a zahrnout za sousedovic chalupou. Ještě jeden osvěžující doušek vody ze studánky v Ondrových. Známá cesta dolů strání, přeskočit potůček v lese, minout žlutou chaloupku, vystoupat pěšinou mezi borůvkám, obarvit si pusku namodro, vydechnout na hřebeni. Sejít mezi domky a tam pod strání, tam je Kudlačena. Poprvé se dotknout teplého dřeva kosiště. Uchopit kosu a cítit vzrušení až v konečcích prstů.

První krok mokrou loukou. Nabrat studánkovou vodu a smočit v ní brousek. Svuist-svuist-svuist-svuist. Zatajit dech. A kosit.

Nejlépe honzovské buchty chutnají, když tráva v pokosu leží. Z droždí, lžičky cukru a vlahého mléka necháme v teple vzejít kvas. Když je pěkně načechraný, přidáme jej do mísy k půl kilu mouky se špetkou soli, přisypeme pár lžic cukru, rozbijeme jedno vejce a přihodíme ještě žloutky z dalších dvou a vše rozmícháme s malou sklenkou tuku, třeba oleje. Těsto vypracujeme a necháme kynout. Babička vždycky říká, že dobře zadělané těsto při hnětení šeptá. Buchty plníme tvarohem s medem a rozinkami, domácími povidly, mákem.

Už jste někdy skákali do hromady sena v Černé díře? Páni, to je bžunda! Hlava se zamotá, chvíli je na hoře a pak někde dole a žuch, tráva všude kolem, čertkus v puse, kopretina v uchu, bodláky ve vlasech. Nananá nánananá na naná na náná. . .

Od Staňovy chalupy zazní mocný hlas: Oběěěěěěěěd! Někdy dlouho (a s nadějí) očekávaný okamžik v životě lopotícího se dobrovolného (v tu chvíli už možná někdy spíš) nevolníka. Ještě si popřát. Třeba mezinárodně, když tu máme vzácné hosty z cizích krajín. Nebo po obrovsku a trpaslicku. Nebo pokorně písničkou. Nebo divoce. Mňam mňam mňam mňam, už se těším, až se najím, jóóóóó! Na oleji necháme zesklovatět na drobňounko pokrájenou cibuli. Když už krásně voní a je tak akorát, přihodíme nastrouhaný

čerstvý zázvor, česnek, trochu koření z velkých dálek (chilli a kari pasty) a po chvíli promytou červenou čočku a vodu, ať to bublá. Když je čočka měkká, tak akorát, vhodíme do hrnce nasekaná rajčata, ještě trochu toho koření z velkých dálek, sůl a máme-li divokou náladu nebo slabý česnek, přidáme česneku a klidně i zázvoru ještě trochu. Tomův zázvorovo-čočkový zázrak chutná nejlépe s rýží nebo plackami čapatí. I těm, kteří si myslí, že není zázvor.

Vzít do ruky dláto a polínko – jedno z těch, co tam leží na hromadě – a zamyslet se. Cím budeš? Lžící? Vařečkou? Miskou? Loutkou? Opodál hučí kahany a skleněné tyče se jako kouzlem mění v barevné korálky, zvířátka, stromy a květiny. Několik stoliček, které včera jejich pyšní tvůrci schovali před vodou do stodoly, vybízejí k posezení. Venku je po dešti. Vzduch voní lesem a teplou půdou. Není kam spěchat. Čas si plyne sám a člověka s hodinami k tomu nepotřebuje.

Vem několik lístků kudlačenské máty, materiďoušku ze svahu nad vachtovým mokrádkem, a máš-li odvahu, přidej kousek kořene puškvorce. Zalij vroucí studánkovou vodou. Teplý čaj zahřeje prokřehlé tělo a jeho vůně potěší mysl.

Když je louka posečená, seno schne, či zrovna prší, když už kolovrátek upředl klubíčko vlny a v ohni kovaný přívěsek i drátkované kamínkové náušnice ozdobily svého člověka, je načase něco podniknout. Třeba si zatancovat. Ve veselém rytmu písní z Britských ostrovů, společně v kruhu za zvuku židovských melodií nebo vlnivě a exoticky jako břišní tanečnice. Anebo si jít zaplavat: do nádrže s žábami, do přehrady s Jeffem. Potom bloudit v záludných kruzích labyrintu a vyřešit kriminální případ, aby bylo zlo (hmm, někdy i dobro :)) po zásluze potrestáno.

Ve velké míse smícháme pokrájenou vařenou zeleninu – brambory, červenou řepu, sladkou petržel, ještě sladší mrkev, kulatý hrášek, zlatou cibuli. V menší misce řádně popapeme bílý jogurt olivovým olejem, nešetříme solí a nezapomeneme na loňské babiččiny kyselé okurky, pěkně na malinké kousíčky pokrájené. Všechno to zakvrdláme a šup s tím do té velké mísy k zelenině. Je to jeden z nejlepších bramborových salátů na světě. :)

Je krásné putovat po beskydských kopcích. Ucítit vůni prastarých lesů na úbočích Kněhyně a Čertova mlýna, ochutnat jednu sladkou borůvku a zbytek nechat plachým

lesním tvorům. Pít ze všech studánek, které člověk potká. Každá je jiná. A všechny jsou okýnky do nitra Země. Poslouchat vyprávění o krajině a lidech, příběhy dávných časů, které se přesto dotýkají všeho, co je tady, teď a skutečné.

Třeba se jednou budou povídat příběhy i o Kudlačeně a o nás, co tančí na louce a spí pod hvězdami, nad miskou čaje vítají první paprsky a hrají písně hvězdám i slunci, když vstávají. O nás, co nakládáme oříšky s bylinami, ručně sundáváme ovčí bobky z kousků rouna a máme rádi čokoládu. O nás bláznech s kosami a o louce, která kvete. . . :)

malu

DOKOSNÁ

ANEB JAK TO VIDĚL ©ADIM

To, že se blíží víkendovka, si obvykle uvědomím v okamžiku, kdy už konečně musím napsat instruktážní mail. Nejinak tomu bylo také tentokrát. Nicméně nyní se ukázalo, že jedno slovo v mailu předznamenalo mnohé, co se během víkendu odehrálo. A tím slovem tentokrát bylo, či spíše byly: „gumáky“.

Už začátkem týdne počasí naznačovalo, že nemáme čekat žádné babí léto. To potvrdil také čtvrteční vydatný déšť a páteční dopolední sychravo. Velmi rychle jsem tak ustoupil z původního plánu strávit páteční odpoledne a podvečer pobíháním s křovíňákem po Kudlačeně. Místo toho jsem až chvíli před čtvrtou vyrazil na Bečvu s autem naplněným hrnci, mačetami, pilkami a dalšími nástroji, jež se měly po táboře na Smrku konečně vrátit zpátky.

Na chaloupce mě uvítal dědeček, se kterým jsem po té, co bylo naše nové auto klasifikováno do kategorie „retro“, zabředl do odborné motoristické diskuze. Nicméně čas se nachýlil, a tak jsem vyrazil na přehrada pro naši jedinou novou účastnici. O co radostnější pak bylo, když jsem se zpět vracel nejen s Kačkou, ale také s Jeffem a Jeykem. K večeru přijel zbytek osazenstva a po vydatné večeři jsme mohli zalehnout.

Sobotní ráno si pamatuju pouze útržkově. Probouzím se za zvuku zvonícího budíku, shledávám, že Jeyek, který měl připravit snídani, vstává vinou nedorozumění až teď. Vypínám mobil a opět slastně usínám. Až po víc jak hodině se opět probouzím a zjišťuju, že snídane je už půl hodiny hotová a nyní jen stydne, neboť Jeyek neměl to srdce nás probudit. K večeru se ukáže, že tato sice příjemně prospaná půlhodina bude zásadní.

Po snídani obouváme gumáky a vyzbrojení kosami, hráběmi a křovinořezy míříme směrem ke Kudlačeně. Při prvních krocích na louce, které doprovází tradiční mlasknutí vyvolané zanořením gumáků do bahna, si sám sobě gratuluju ke správné volbě obuvi. Během dne se však postupně počasí lepší až natolik, že odkládáme dokonce i trička a užíváme si zářijového slunce. Práce jde celkem od ruky, přesto je zřejmé, že se protáhne do večera. Přesouváme se na jedničku, poslední plochu, která nám ještě zbývá. Postupně začíná kapat, ale představa, že bychom museli na louku i v neděli dopoledne, nás motivuje k tomu, abychom to dneska stihli. Začíná kapkat víc a víc, až to už není

kapání, ale celkem solidní deštěk přecházející v plnohodnotný déšť. Asi po půl hodině v dešti máme konečně hotovo. Po půlhodině, kterou jsme ráno prospali. Tedy alespoň já jsme ji prospal, Jeyek ji kupříkladu přečkal očekáváním, kdy se konečně vzbudíme a půjdeme snídat.

Stále v dešti se vydáváme na chalupu, a přicházíme už značně promočení. Návrh na koupání v nádrži se překvapivě setkává s kladným ohlasem, a tak se začínáme připravovat na koupel. Uvažuji asi následovně: „Má smysl jít k nádrži v mokré bundě, když si ji tam stejně vyvleču a ona zatím bude pouze moknout? Ne, nemá. Má smysl jít v promočených kalhotách? Ne, nemá. . .“ A tak přicházím k názoru, že nejvhodnějším oblečením budou trenýrky a. . . jak jinak, než gumáky. Vojta, Bobr a Jiřík se přidávají také a tak vyrážíme, jako bychom na sobě měli stejnokroj. Pouze Kačka volí tradiční oblečení, ovšem jak se ukazuje u nádrže, její úvahy se ubíraly jiným směrem. Stačí ji sundat si pouze boty a vrhnout se do nádrže. Je pravda, že o moc víc už se oblečení stejně zamokřit nemůže.

Po návratu nás čeká konečně suché oblečení, večere a usínání za zvuku kytary. A hlavně dobrý pocit z toho, že si už poosmé můžeme říct, že máme letos na louce sklizeno. I když letos byl ten konec trochu mokřejší. . . :)

®adim

ANEBO JAK TO VIDĚL BOBR

Tak na tuhle akci jen tak nezapomenu. Možná proto, že nebýt Malunčina včasného řidičského zásahu, přišel by Kolovrátek o tři organizátory. . . Takže jsme se živi a zdraví i s Jiříkem a Vojtou nakonec úspěšně dopravili na Horní Bečvu. Byl pátek, zhruba čtvrt

na osm večer, a my vezli všechnen proviant. Naštěstí si účastníci dovezli železnou zásobu čokolád či buchet od babičky, které, hádám, padly všechny už první večer. Tomu se říká úspěšný start.

Vycházíme ráno, tedy spíš dopoledne, hrdě třímaje naše selské nástroje, jež by někteří nejmenovaní příznivci Kolovrátku nejradši odevzdali do muzea nebo schovali hodně vysoko na půdu, kam na ně nikdo nedosáhne. Snad abychom si neublížili. Kdo nenese alespoň dvě kosy plus vidle anebo hrábě, je lúžr! Nějak mi ty počty nesedí, ale jako obvykle radši bereme více než méně. Trochu prší, obloha zatažená na celý den. Těš se Kudlačeno, však my ti ukážeme! Louka se na nás asi opravdu těší, protože už někde kolem Jaroslava déšť ustává. S nadšením a třemi křovinořezy se vrháme na nepokosenou louku. Je nás deset a práce moc neubývá, zaznívají i silná slova ve stylu „doděláme to zítra“...

Dřeme jak koně, kluk, holka, malý, velký, to máš jedno. Tady máš kosu, pokud ti to nejde, vezmi si hrábě. Občas ale zasvítí slunko, to jde všechno hned lépe. Zvládáme pokosit všechny plochy ponechané na druhou seč. Z posledních sil se vrháme na jedničku. Ještě že tu té trávy moc není, tenhle úsek kosíme dvakrát ročně, abychom omezili skřípinu. Intenzivní management se celkem daří, už tu máme spoustu orchidejí i mečků. Pracovní tempo je d'ábelské, obzvlášť když začnou padat první kapky a v dálce se zablýskne. Rychle dohrabat poslední plachtu a padla.

V tom se otevírají stavidla, blesk stíhá blesk, hory duní hromobitím. Pokosit jsme stihli, tak teď ještě dojít živi a zdraví na chaloupku. Zmáčení jak myši přicházíme v euforické náladě, že jsme to zase zvládli. V tom přichází tradiční hláška: „Jde se do nádrže!“ Odcházíme v tom nejnutnějším, mnozí na sobě mají jen trenýrky a gumáky. V bezpečí chaloupky pak zpíváme a hrajeme dlouho do noci. Spokojeně usínáme s pocitem dobře stráveného dne. Díky, kamarádi, a za rok zase ahoj na dokosné. .

Bobr

PODOKOSNÁ

Tato klasická hurá akce proběhla 30. 9. odpoledne. I když jsem se s Petrem Chytilým, botanikem ze správy CHKO Beskydy, dohodl, že letos bermudský trojúhelník kosit nebudeme, nakonec se mu to nějak rozleželo v hlavě. Napsal mi, že kruštíky bahenní právě zatahují a je nejlepší čas je poséct. Do Beskyd máme s Malu stejně cestu, tak akorát přibalíme kosu, vždyť je to jen pár štychů a bude hotovo za pár minut. Ouha! Lopotili jsme se s tím asi 3 hodiny. Zachránil nás Staňa, který nás jako obvykle napájel domácí kořalkou a krom to nám rovněž půjčil vidle a plachtu. Nějak jsem zapomněl, že mým táborovým rituálem je rozšiřování bermudského trojúhelníku, to aby se kruštíkům lépe dařilo. Mělo to jednu velkou výhodu. Kruštíky zrovna zatahovaly, takže byly všechny pěkně zavadlé a jejich uvadaající listy žlutě zářily. Proto jsme jich napočítali asi dvě stě, tedy skoro trojnásobek počtu zjištěného v létě. Příště je sejmeme už na dokosné, ať je klid... Jen se třes, květeno. Nechceš? Nevadí, stejně tě zachráníme!

Bobr

WELLNESS VÍKEND NA GABRIELCE

I Kolovrátek chce jít s dobou, a tak se inspiroval stále se rozšiřující popularitou wellness služeb, jako jsou koupele, sauna nebo masáže, a rozhodl se pro úzkou skupinu šťastlivců uspořádat all-inclusive wellness pobyt uprostřed pohoří Beskyd. Následujících několik řádků by mělo zhodnotit, nakolik se jeho záměr povedl.

Slíben byl třídní pobyt s plnou penzí v hotelu Gabrielka, umístěném uprostřed národní přírodní rezervace Mazák na západních svazích Lysé hory, lokace již tedy sama o sobě slibovala nikým nerušený odpočinek s překrásnými výhledy. Kromě toho bylo ovšem doporučeno vzít si s sebou i pevné boty, krumpáč a pracovní rukavice, což mnohého zdejších poměrů neznalého člověka mohlo znepokojit...

Úvodní setkání bylo domluveno na pátek v odpoledních hodinách. Velmi milým překvapením pak byl taxík, který vybrané účastníky dovezl i se všemi jejich zavazadly až přímo na parkoviště před hotelem, z něhož už to k samotnému hotelu bylo jen něco přes šest kilometrů. Wellness večer tedy započal masáží, a to především dolních končetin. Cesta ke Gabrielce ubíhala docela rychle, a to především proto, že jsme šli docela rychle. Mimoto je třeba ale podotknout, že nám výrazně přálo počasí, v průběhu celé cesty nás tedy doprovázela klidná a čistá hvězdná obloha, jejíž horskou temnotu kazily jen naše mihotající se čelovky. Někteří si nebyli svým oblečením v již poměrně chladném podzimním večeru jisti, ale záhy se v kopcích pod Lysou horou a s krumpáči a krosnami na zádech udělalo příjemné teplo.

Po několika hodinách jsme dorazili na místo a ocitli se před dřevěným stavením ponořeném uprostřed lesů v naprosté temnotě. Což bylo v pořádku – bylo předem oznámeno, že je pro naše pohodlí celá lokace rezervována jen pro nás. Pokoje byly pětilůžkové, což akorát vyhovovalo našim požadavkům, jelikož nás bylo shodou okolností právě pět, a tedy nikdo nemusel spát na zemi. Součástí vybavení pokojů byla i skříň plná svíček a kamna s naštípaným dřevem, za jeden nebo dva okamžiky se tedy po Gabrielce již rozlévalo příjemné teplo a světlo. Zanedlouho jsme našli i vodu, a tak již nic nebránilo v tom, započít příjemný víkend.

V sobotu mohl po vydatné snídani začít hlavní program pobytu, jímž byla oprava nedaleké studánky. Stačilo sejít z hlavní cesty, vydat cestičkou podél svahu a pokračovat

po ní „docela dlouho, a když si budete myslet, že už jste příliš daleko, tak ještě kousek“. Práci jsme za dopoledne zvládli, odměnou nám byla nově zrekonstruovaná studánka, která nyní nabízela křišťálově čistou vodu, svou lehkou chutí po okolní přírodě naprosto nesrovnatelnou s čímkoliv, co se snaží nabídnout pražské vodovody a kanalizace. A právě ta voda byla tím, co mně osobně pomohlo uvědomit si hodnotu okolní krajiny – její neposkvrněnost a kvalitu bez kompromisů.

Po teplém obědě jsme využili nadprůměrně slunečného počasí a i přes místy se vyskytující první sněhovou pokrývku, která již naznačovala chladné dny a blížící se zimu, jsme se vydali na výlet po svazích Mazáku, zakončený výstupem na Lysou horu. Výhledy z vrcholu na celé Beskydy i dál byly samozřejmě úchvatné, o tom není pochyb. Fotoaparáty cvakaly bez ustání. Kdo fotoaparát neměl, mohl si aspoň o to více užít výhledů a romantické atmosféry do údolí se valících, nízko položených mraků, mísících se se zapadajícím sluncem. Sobotu jsme poté zakončili v teple naší chaloupky ve stylu „ženy, víno, zpěv“ – byla přítomna žena, stůl překypoval jídlem a pitím a zpěv nás spolu se zvuky kytary doprovázel po celý večer. Komu nezbylo sil, usnul, komu ještě síly zbývaly, zpíval dále a usnul až později. V neděli nás pak čekala už jen snídaně formou rautu, závěrečný úklid a rozloučení se s Gabrielkou.

Pro mě osobně to byl moc příjemně strávený víkend. A přestože jsme přebývali v lovecké chatičce bez vodovodu, elektřiny a internetu, uvědomil jsem si, že mi vlastně nic z toho nechybělo a že přátelé, které jsem měl okolo sebe, a zázemí, které jsme si navzájem vytvořili, bylo vše, co jsem ke spokojenému prožití víkendu potřeboval. Mimoto jsem si po několika dnech pobytu uprostřed národní přírodní rezervace uvědomil jednu moc důležitou věc, a to že lidé nejsou jako včely nebo mravenci – příroda nás ke svému přežití nepotřebuje. Nejlepší, co pro ni můžeme udělat, je nedělat nic.

jjk

(Z)Věstník z roubenky 2014

Vydává: Základní článek Hnutí Brontosaurus Kolovrátek

kolovratek@brontosaurus.cz

<http://kolovratek.brontosaurus.cz>

S obsahem je možné nakládat dle licence CC v. 3.0.

Autoři jednotlivých článků:

Beskydské řemeslné senobraní: Jana „malunka“ Procházková

Dokosná: Radim „@adim“ Pechal a Jiří

„Bohr“ Procházka

Podokosná: Jiří „Bohr“ Procházka

Wellness víkend na Gabrielce: Tomáš „jjk“ Jeziorsky

Korektury: Petra Pechalová

Autoři fotografií:

Jiří Zouhar: str. 1

Tomáš „Jeffer“ Štec: str. 2, 3, 5

Radim „@adim“ Pechal: str. 7

Tiskovina je neprodejná